

Hitze, Krankheit: स यत्राणिमानं न्येत त्रया बोधतपता वा ÇAT. Br. 14, 7, 1, 41.

उपतप्त् (wie eben) m. dass. AK. 3, 3, 14.

उपताप (wie eben) m. 1) *Hitze, Wärme, Erwärmung* H. an. 4, 207. MED. p. 24. वन्धोपतपिश्च भवेद्विशेषः Suçr. 2, 376, 8. — 2) *Schmerz, Beschwerde* ÇABDAR. im ÇKDr. Suçr. 2, 32, 1. des Gemüths: विवर्तितं ह्यनु-क्तमुपतापं व्रणयति Çak. 38, 7, v. 1. — 3) *Erkrankung, Krankheit, Beschädigung* AK. 2, 6, 2, 2. II. 463. an. MED. P. 5, 2, 128. 7, 3, 61. 3, 3, 16. Vārtt. दोन्तितानाम् Āçv. Çr. 6, 9. पशूनाम् Gṛh. 4, 9. शरीरोपताप MBh. 3, 13333. मानसागन्तुमिरुपतापैः Suçr. 1, 279, 6. 136, 3. Kauç. 23. यो व्रणस्पतीनामुप-तापो बभूव 133. — 4) *Eile* MED.

उपतापिन् (von उपताप) adj. 1) *Jmd Schmerz bereitend, am Ende eines comp.: न परोपतापी* MĀh. 1, 3630. — 2) *krank* ÇAT. Br. 1, 3, 4, 1. उपता-पो वसीयान्भूत्वात्रामिच्छति 8, 3, 2, 1. 10, 4, 4, 18. Kānd. Up. 6, 13, 1. 8, 4, 2. M. 11, 1. गो लवणं पाययत्युपतापिनी: Kauç. 19.

उपतारक (von तार mit उप) adj. *überschwemmend: यत्रैतदुपतारकाः शङ्कन्ते* nämlich घपः Kauç. 103. उपतारकशङ्का 93.

उपतिष्य (उप + तिष्य) N. pr. *ein Sohn* Tishja's von der Çarikā (daher auch शारिपुत्र) BURN. Intr. 48, N. 5. SCHIEFNER, Lebensb. 235 (23).

उपतीरम् (von उप + तीर) adv. *am Ufer* P. 6, 2, 121, Sch.

उपतूलम् (von उप + तूल) adv. *an der Baumwolle u. s. w.* P. 6, 2, 121, Sch.

उपतृप्य (von उप + तृप) m. Bez. einer Schlange (*im Gras sich aufhaltend*) AV. 5, 13, 5.

उपतैल und उपतिष्य (उप + तै) gaṇa गौरादि zu P. 6, 2, 194.

उपत्य (von उप) darunter gelegen; davon उपत्यका *am Fusse eines Berges gelegenes Land* P. 5, 2, 34. 7, 3, 45. Vārtt. 2. AK. 2, 3, 7. H. 1033. उपत्यकां हेमवतीम् DRAUP. 3, 5. किमवतो गिरिरूपत्यकारण्यवासिनः Çak. 61, 6. VIKR. 63, 19. मलयगिरिरूपत्यकाः RAGH. 4, 46. नर्मदातिरि पर्वतोपत्य-कायाम् Hit. 80, 13. कुलिन्दोपत्यकाः N. eines Volkes MBh. 6, 363. LIA. 1, 347.

उपदेश (von दम् mit उप) m. 1) (*Zubiss*) *Reizmittel, Gewürz, Zukost* H. 907. an. 4, 310. MED. Ç. 32. माषान्मरिचोपदेशान् Suçr. 2, 441, 16. 448, 14. 487, 16. मोक्षोपदेश 314, 21. 826, 4. — 2) (*Beissen, Jucken*) *eine Krankheit der Geschlechtstheile mit Pusteln, Geschwüren u. s. w., unter welcher aber nach WISE 373. fgg. nicht die eigentliche Syphilis verstanden werden darf.* H. an. MED. Suçr. 1, 9, 18. 82, 7. 92, 5. 290, 20. 360, 20. 2, 113, 5. 148, 18. — 3) *Name zweier Pflanzen:* a) = *समाश्लित*, b) = *शिशु* RĀG. im ÇKDr. — उपदेशम् absolut. s. u. दम् mit उप.

उपदर्धं (von धा, दधाति mit उप) adj. *darauflegend* TS. 5, 3, 9, 1.

उपदर्शक (von दर्म् mit उप) m. *Thürsteher* RĀJAM. zu AK. 2, 8, 1, 6. ÇKDr. — Vgl. दर्शक.

उपदर्श (उप + दर्शन्) adj. *gegen zehn, beinahe zehn:* उपदर्शाः P. 5, 4, 73, Sch. Vor. 6, 22. उपदर्शं दत्तोष्टम् oder उपदर्शा दत्तोष्टाः P. 2, 4, 16, Sch.

उपदा (von दा, ददाति mit उप) 1) adj. *ein Geschenk gebend* VS. 30. 9. — 2) f. P. 3, 3, 106, Sch. *Darbringung, Geschenk* AK. 2, 8, 1, 28. H. 737. P. 5, 4, 47. RAGH. 4, 70. 5, 41. 7, 27.

उपदान n. 1) = उपदा 2. AK. 3, 4, 225 (v. 1. उपदान). — 2) nom. act. von दी mit उप P. 6, 4, 63, Sch.

उपदानक n. = उपदा 2. TRIK. 2, 8, 30.

उपदानवी (उप + दा) f. N. pr. die Tochter des Dānava Vṛsha-parvan und Mutter Dushmanta's HARIV. 207. 212. 1721. VP. 147.

उपदामुक (von दम् mit उप) adj. *ausgehend, versagend:* उपदामुका गृ-हपतेर्विकस्यात् TS. 7, 3, 3, 2.

उपदिष् (उप + दिष्) f. *Zwischengegend* (Nordöst u. s. w.) Nir. 2, 15. 6, 1. MBh. 3, 12136. R. 1, 76, 23. उपदिशन् H. 167, v. 1. für अपदिशम्. — Vgl. प्रदिष्. विदिष्.

उपदिश m. N. pr. ein Sohn Vasudeva's HARIV. 6601.

उपदिशा (उप + दिशा) f. = उपदिष् ÇAT. Br. 8, 6, 1, 16. fg.

उपदी f. N. einer Pflanze, *Vanda Roxburghii* R. Br. oder *Aërides tessellata* Wight (वन्दाक, vulg. परगाक), RĀG. im ÇKDr.

उपदीका f. *eine Ameisenart* H. 1208. इमा वै वघ्नो यदुपदीकाः ÇAT. Br. 14, 1, 1, 8. — Vgl. उत्पादिका, उपनिक्षिका, उपदीक्षिका.

उपदीक्षन् (von दीक्ष् mit उप) adj. *an der Weihe Theil nehmend, nahe verwandt* KĀTJ. Çr. 25, 14, 3.

उपदर्म् (von दर्म् mit उप) f. *Anblick:* भद्रा सूर्यं खोपदर्म् RV. 8, 91, 15. 9, 34, 2.

उपदृषद् und उपदृषद्म् (उप + दृषद्) adv. *am Mahlstein* P. 5, 4, 141, Sch.

उपदेव (उप + देव) 1) m. P. 6, 2, 194, Sch. N. pr. ein Sohn Akṛūra's HARIV. 1919. 2087. VP. 433. Devaka's HARIV. 2023. VP. 436. — 2) f. ०वी N. pr. Gemahlin Vasudeva's HARIV. 1949. eine Tochter Deva-ka's 2027. ०वा VP. 436.

उपदेवता (उप + दे) f. *eine untergeordnete Gottheit*, wie die Jaksha, Bhūta u. s. w. ÇKDr.

उपदेश (von दिष् mit उप) m. 1) *Hinweisung* P. 1, 4, 70. परं प्रत्युपदेशो ऽयम् Sch. शब्दानामितरेतरोपदेशः Nir. 1, 2. *Anweisung, das Lehren, Unterweisung, Rath, Vorschrift:* एष अदेशः । एष उपदेशः TAIT. Up. 1, 11, 4. उपदेशेन मन्त्रान्मन्त्राडः Nir. 1, 20. Suçr. 1, 24, 3. कृतोपदेशात् KĀTJ. Çr. 1, 7, 6. 2, 7, 16. धर्मोपदेशं दर्पणं विप्राणामस्य कुर्वतः M. 8, 272. वैः प्रि-यायाः कृतं ह्य मुग्धविलोकितोपदेशः Çak. 36. नीतिशास्त्रोपदेश Hit. Pr. 40. कर्तव्यतोपदेश ÇĀNTI. 3 in der Unterschr. पारंपर्योपदेश AK. 2, 7, 12. किं ते मूर्खस्योपदेशेन PĀNĀT. 92, 22. I, 434. PRAB. 94, 18. इदं हि स्मरया-मि त्वां नोपदेशं करोमि ते R. 3, 71, 14. MBh. 13, 503. fgg. उपदेशो न दात-व्यो यादृशे तादृशे जने PĀNĀT. I, 435. अस्माकमुपदेशदानेन PRAB. 103, 15. उपदेशप्रदातृ PĀNĀT. IV, 71. ०प्रदान 230, 5. परोपदेश *die Unterweisung eines Andern* (obj.) Hit. I, 98. अगस्त्योपदेश Agastya's *Belehrung, Rath* R. 3, 19 in der Unterschr. सुतीक्ष्णोपदेशेन *nach* Sutiṣṇa's *Anwei- sung* 3, 16, 3. Hit. 41, 21. अनेनोपदेशेन 39, 14. तदुपदेशात् 10, 21. कबन्ध-स्योपदेशतः RAGH. 12, 57. व्यातर्कमोपदेश *dessen That und Rath berühmt sind* R. 4, 40, 4. उपदेशे च विध्यताः 5, 1, 31. सव्योपदेशं विना *ohne den Rath der Freundin* AMAR. 26. न स्वास्पत्युपदेशे च शिष्याः *und die Schüler werden sich nicht an die Vorschriften halten* MBh. 3, 13083. य-था मात्रा कृतास्तस्माद् (हृदयाद्) उपदेशा विनिर्यगुः KATHAS. 12, 81. धर्मो-पदेश *die Vorschriften des Gesetzes* M. 12, 106. R. 5, 33, 41. मन्त्रोपदेशात्